

การพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิดของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5

The Development of Creative Writing Skills Through Group Process using Mind Mapping

บัลกีส์ ดะयी^{1*} สุภา วัชรสุขุม² สุรัสวดี นราพงศ์เกษม³

Bankees Dhayee¹ * Supha Watcharasukhum² Suratsawadee Narapongkasem³

บทคัดย่อ

บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 18 คน ที่ศึกษาในรายวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนสตรียะลา ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิดมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.30/87.91 นักเรียนที่ได้ฝึกอย่างสม่ำเสมอจะเกิดความคิดไตร่ตรองตามลำดับขั้นตอน และมีวิสัยทัศน์ในการคิด นำไปสู่การคิดแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ จึงควรสนับสนุนให้ครู นำกระบวนการกลุ่มและแผนผังความคิดไปใช้เพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอนต่อไป

คำสำคัญ : การพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แผนผังความคิด มัธยมศึกษาปีที่ 5

Abstract

This article aims to the development of creative writing skills through group process using mind mapping with efficiency according to criteria 80/80. The sample group was 18 Mathayomsuksa 5 students with studying in creative writing course, 2nd semester, academic year 2017, Yala Satri School. The study results show that the development of creative writing skills through group process using mind mapping with efficiency according to criteria 84.30/87.91. Students who practice regularly will have thoughtful thinking in the sequence of steps, and having a vision of thinking. Leading to continuous problem solving in various situations continuously and efficiently. So we should encourage teachers apply group processes and ideas to use for further teaching.

Keywords: The Development of Creative Writing Skills, mind mapping, Mathayomsuksa 5

¹ นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ยะลา 95000

² ผศ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ยะลา 95000

³ อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ยะลา 95000

*Corresponding author: Tel.: 080-8616683. E-mail address: balkiss.d@yru.ac.th

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมที่ก่อให้เกิดเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีพัฒนาการต่อเนื่องนับพันปี มีส่วนสำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าของชาติ ภาษาจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญของชาติ กล่าวคือ ใช้ในการติดต่อสื่อสาร การเรียนรู้ การสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน การสร้างเอกภาพของชาติ และเป็นเครื่องมือในการจรรโลงใจคนในชาติ ทำให้คนไทยมีสุขภาพจิตที่ดี ไม่เคร่งเครียด เกิดความคิดสร้างสรรค์และทำให้สังคมไทยอยู่ได้ด้วยดี [4]

การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการฝึกทักษะการเขียนด้วยกระบวนการคิดวิเคราะห์ และคิดสังเคราะห์ให้นักเรียนเกิดทักษะและสามารถนำไปใช้ในการเขียนถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดได้ด้วยสำนวนภาษาที่มีลักษณะเฉพาะของตนเอง [1-3]

การจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาไว้หลายประการโดยเฉพาะในข้อที่ 2 ได้กำหนดไว้ว่า ผู้ที่จบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการเขียนเรียงความแสดงแนวคิดเชิงสร้างสรรค์โดยใช้โวหารต่าง ๆ เขียนบันทึก รายงานการศึกษาค้นคว้าตามหลักการเขียนทางวิชาการ ใช้ข้อมูลสารสนเทศในการอ้างอิงผลิตผลงานของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งสารคดีและบันเทิงคดี รวมทั้งประเมินงานเขียนของผู้อื่นและนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง [4]

ความคิดสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะที่มีอยู่ในตัวคนทุกคน สามารถส่งเสริมคุณลักษณะนี้ให้พัฒนาได้ โดยการสอน การฝึกฝนและการฝึกปฏิบัติที่ถูกต้อง ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทางสมองที่คิด ในลักษณะอเนกนัยไปสู่การคิดค้นพบทางสมองที่แปลกใหม่ ด้วยการคิดดัดแปลงปรุงแต่งจากความคิดเดิมผสมผสานเป็นสิ่งใหม่

การเขียนเป็นศิลปะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารถ่ายทอดความรู้ความคิด ตลอดจนความรู้สึกและอารมณ์ต่าง ๆ จากผู้เขียนไปยังผู้อ่าน การเขียนสร้างสรรค์เป็นพลังที่ทำให้เกิดสาระทางวิชาการซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความมีเหตุผล (สมองซีกซ้าย) และส่วนของคิดสร้างสรรค์ (สมองซีกขวา) โดยจะต้องได้รับการฝึกฝนจนเกิดทักษะซึ่งนอกจากจะพัฒนาทักษะการเขียนแล้วยังทำให้ทักษะอื่น ๆ พัฒนาไปด้วย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสร้างแผนผังความคิด เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสมองไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การเขียนแผนผังความคิดเกิดจากการใช้ทักษะทั้งหมดของสมอง หรือ การทำงานร่วมกันของสมองทั้งสองซีก คือ สมองซีกซ้ายและซีกขวา การนำวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด เริ่มตั้งแต่การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนนั้นจะสามารถพัฒนาทักษะในการเรียนรู้ศาสตร์และศิลป์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากผลการประเมินทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสตรียะลา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 พบว่าปัญหาในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมาจากนักเรียนได้รับการฝึกฝนน้อย ขาดประสบการณ์และความชำนาญ ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ นักเรียนต้อง

ได้รับการฝึกฝนที่ถูกต้องตามขั้นตอนเกี่ยวกับการเขียนเพื่อนำไปใช้เขียนในระดับที่สูงขึ้น รูปแบบการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แผนผังความคิดเป็นนวัตกรรมทางการศึกษารูปแบบหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนดีขึ้น จดจำเนื้อหาในบทเรียนได้คงทน เกิดความสนุกสนานในขณะที่เรียน และสร้างความก้าวหน้าของตนเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่าการใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงวิชาการด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิดมาใช้ในครั้งนี้ ซึ่งนอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนโดยตรงแล้วยังเป็นแนวทางสำหรับครูในการพัฒนากิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนให้เกิดผลดีและมีประสิทธิภาพอีกด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างรูปแบบการสอนและแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิด ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 โรงเรียนสตรียะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560

ความสำคัญของการศึกษา

1. ได้แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพื่อใช้จัดกิจกรรมให้แก่ นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิด
2. ได้แนวทางสำหรับครู อาจารย์ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการจัดการกิจกรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัย

ตัวแปรต้น รูปแบบการสอนด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิด

ตัวแปรตาม ความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน

ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสตรียะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลาที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 7 ห้องเรียน นักเรียนทั้งหมด 148 คน กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 โรงเรียนสตรียะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ที่ศึกษาในรายวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 18 คน

2. สาระการเรียนรู้ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

สาระการเขียน สามารถเขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ โดยใช้ภาษาได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ย่อความจากสื่อที่มีรูปแบบและเนื้อหาที่หลากหลาย เรียงความแสดงแนวคิดเชิงสร้างสรรค์โดยใช้โวหารต่าง ๆ เขียนบันทึก รายงานการศึกษาค้นคว้าตามหลักการเขียนทางวิชาการ ใช้ข้อมูลสารสนเทศในการอ้างอิง ผลิตผลงานของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งสารคดีและบันเทิงคดี รวมทั้งประเมินงานเขียนของผู้อื่นและนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง [4]

3. ระยะเวลาในการวิจัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิดที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 4 ชนิด ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิด
2. แบบประเมินผลงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบ scoring rubric [5]
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน แบบ scoring rubric [5]

2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้ศึกษาได้สร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. แผนการเรียนรู้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรค่า อธิบายรายวิชา เจตนารมณ์หรือจุดเน้น เป้าหมายของหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 คู่มือการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสตรียะลา ตำบล สะเตง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

1.2 ศึกษาเอกสาร ตำรา ที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ลักษณะงานเขียนเบื้องต้น ศิลปะของการเขียน กระบวนการคิด พัฒนาการ รวมถึงการอ่านเพื่อพัฒนาความคิดและงานเขียน ตลอดจน คุณค่าของงานเขียนสร้างสรรค์พัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ การใช้ภาษา ศิลปะการใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน [6] การใช้แผนผังความคิด [7] และจัดทำตารางวิเคราะห์เนื้อหาการสอนภาษาไทย ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิด ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 4 แผน

1.3 นำแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการกลุ่ม โดยใช้แผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความ ถูกต้อง ความสอดคล้อง สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อ และแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ปรับปรุงจุดประสงค์ให้สอดคล้องกับกิจกรรม และปรับสื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพ และประเมินผลความเหมาะสมด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน และกระบวนการเรียนรู้โดยใช้แบบประเมิน มาตราส่วนประมาณค่า [8]

1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/5 โรงเรียนสตรี ยะลา จำนวน 13 คน เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับเวลา สื่อการเรียนการสอน และปริมาณเนื้อหา ที่ใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุง แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้า พิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปทดลองใช้จริงกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 โรงเรียนสตรียะลาจำนวน 18 คน ต่อไป

2. แบบประเมินผลงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์แบบ Scoring rubric [5] เพื่อสร้างแบบประเมินผลงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน เพื่อให้คะแนนผลการเรียนรู้มีคำอธิบายลักษณะของงานแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้มองเห็นภาพหรือความสามารถของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน

2.2 นำแบบประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความบกพร่อง แล้วนำไปปรับปรุง เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาแก้ไขนำมาปรับปรุงความเหมาะสม และแก้ไขเกณฑ์ การประเมินให้ครอบคลุมคุณลักษณะของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

2.3 นำแบบประเมินผลงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนปรับปรุงแก้ไขความเหมาะสมให้ครอบคลุม คุณลักษณะของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พิมพ์แบบประเมินผลงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นฉบับจริงเพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

3. การสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน [8] เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิด ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 [4] สาระการเรียนรู้กลุ่มทักษะภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 วิธีการและหลักเกณฑ์ในการออกข้อสอบแบบอัตนัยวิเคราะห์หลักสูตร สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อใช้ในการกำหนดความสำคัญของเนื้อหา จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่ต้องการวัด

3.2 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษารายงานการศึกษาค้นคว้า เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ ของอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อตรวจพิจารณาความเหมาะสมของเวลา ความง่ายและความเหมาะสมของแบบทดสอบ

3.3 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้รับพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญแล้วมาพิมพ์เป็นแบบทดสอบ แล้วนำไปทดสอบ (Try – out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/5 จำนวน 13 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผ่านการเรียนภาษาไทย เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิดมาแล้ว นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา [8]

3.4 จัดพิมพ์ข้อสอบที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว นำไปใช้เก็บข้อมูล โดยทำการทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 โรงเรียนสตรียะลา จำนวน 18 คน

4. แบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียน โดยประเมินพฤติกรรมระหว่างการเขียนผลงานเชิงสร้างสรรค์ หลังการเขียนแผนการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิดผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์แบบ Scoring rubric [5] เพื่อสร้างแบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อให้มองเห็นภาพหรือการแสดงพฤติกรรมของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน

4.2 นำแบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียนเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความบกพร่องแล้วนำไปปรับปรุง เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาแก้ไขนำมาปรับปรุงความเหมาะสม และแก้ไขเกณฑ์การประเมิน [8] ให้ครอบคลุมคุณลักษณะของพฤติกรรมนักเรียน

3. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าที่สร้างขึ้น เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 3 แผน เวลา 12 ชั่วโมง

2. ประเมินผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์และประเมินพฤติกรรมของนักเรียน

3. ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

4. วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ คือ

4.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ของคะแนนที่ได้จากการประเมินผลการทำแบบฝึกหัดการเขียนเชิงสร้างสรรค์ท้ายแผนการเรียนรู้ และผลการเขียนสารคดีเชิงสร้างสรรค์ ตามแนวของบุญชม ศรีสะอาด [8]

4.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการสอนของผู้วิจัย [5] และข้อมูลจากแบบบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนมาสะท้อนผลการปฏิบัติกิจกรรม โดยข้อมูลที่วิเคราะห์ได้เป็นแนวทาง ในการพิจารณาหาวิธีแก้ไขและปรับปรุงเพื่อพัฒนาผู้เรียนต่อไป

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาค้นคว้าเรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 โรงเรียนสตรียะลา ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นมีผลคะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 67.44 จากคะแนนเต็ม 80 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์หลังเรียนเท่ากับ 35.16 จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน ประสิทธิภาพของแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อีก มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.30 / 87.91 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ จึงสามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ต่อไปได้ ทั้งนี้ เนื่องจากรูปแบบการสอนที่ใช้แผน การจัดการจัดการเรียนรู้อีก เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิดของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 ได้ผ่านกระบวนการ ขั้นตอนในการจัดทำอย่างมีระบบ และวิธีเขียนแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อีก ที่เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

การใช้แผนการจัดการจัดการเรียนรู้อีกภาษาไทย เรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 โดยการแบ่งกลุ่มให้แต่ละกลุ่มมีทั้งนักเรียนเรียนดี ปานกลาง และอ่อน [9] พบว่า ในระยะแรกนักเรียนให้ความร่วมมือภายในกลุ่มตน สามารถแบ่งงานรับผิดชอบได้ตามความสามารถ มีเพียงบางกลุ่มที่นักเรียนเก่งไม่ยอมรับนักเรียนอ่อน ทำให้งานไม่

ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร และนักเรียน จะไม่ได้รับการแบ่งงานทำให้นักเรียนเล่นและพูดคุยกัน ครอบคลุมการทำงานของกลุ่มอื่น ๆ ครูต้องคอยชี้แนะให้นักเรียนให้ความสำคัญของสมาชิกในกลุ่ม และการแบ่งงานให้สมาชิกตามความสามารถอย่างทั่วถึง จึงสามารถทำกิจกรรมได้ถูกต้องเป้าหมาย สอดคล้องกับทฤษฎีภาคสนามของเคิร์ท เลวิน [10] ที่ได้กล่าวว่า การรวมกลุ่มจะทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในด้านการกระทำ ความรู้สึก และความคิด เมื่อสมาชิกมีการปรับตัวเข้าหากันและพยายามช่วยกันทำงานโดยอาศัยความสามารถของแต่ละบุคคลจะทำให้การปฏิบัติงานลุล่วงไปได้ตามเป้าหมายของกลุ่ม ในระยะการเขียนเชิงสร้างสรรค์พบว่า นักเรียนสามารถปฏิบัติตามกิจกรรมได้เสร็จเรียบร้อยภายในเวลาที่กำหนด ปัญหาที่พบคือ นักเรียนเขียนคำผิด ไม่ถูกต้องตามอักขรวิธี ครูแก้ไขโดยให้นักเรียนเปิดพจนานุกรมเพื่อแก้ไขคำที่เขียนผิด และนำมาให้ครูผู้สอนตรวจทาน แนะนำแก้ไข นักเรียนมีความรับผิดชอบมากขึ้น มีความสนุกสนานในการเรียนรู้ สามารถสร้างสรรค์ผลงานการเขียนได้อย่างสร้างสรรค์ มีความน่าสนใจ และเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน เมื่อครูให้นักเรียนประเมินผลงานของตนเอง นักเรียนสามารถหาข้อบกพร่องของผลงานได้ และมีความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนจะสามารถเห็นความแตกต่างและเข้าใจเด็กมากขึ้น สอดคล้องกับสมศักดิ์ อัมพร วิสิทธิ์โสภณ [11] ที่ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่าเป็นการให้คุณค่าทางสติปัญญา และจิตใจโดยปลูกฝังคุณธรรมให้เกิดขึ้นในจิตใจของผู้อ่าน ทำให้เปลี่ยนแปลงความคิดไปในทางที่ดี ให้ความรู้ ความคิด เกิดขึ้นในใจของผู้อ่านอันเป็นประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม สอดคล้องกับประชุมพร สุวรรณตรา [12] ที่กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นงานที่สนุกสนาน ทำง่าย เป็นงานที่สร้างความสุข และก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ สร้างความเชื่อมั่นและคุณค่ากับผู้สอนเช่นเดียวกับที่เกิดขึ้นกับผู้เขียน สอดคล้องกับทศนา แชนมณี [13] ที่กล่าวว่า การให้ผู้เรียนประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งผู้สอนควรสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองจะช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายและมีประโยชน์ต่อผู้เรียนยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

- 1.1 ครูควรสอนเนื้อหา เช่น การเขียนเชิงสร้างสรรค์คืออะไร และควรทำตัวอย่างให้นักเรียนดูก่อน
- 1.2 ขณะวางแผนปฏิบัติงาน การทำแผนผังความคิด ครูควรให้คำแนะนำนักเรียนให้ทำงานอย่างเป็นระบบ และมีกรอบดำเนินการอย่างชัดเจน ควรกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจในการทำงาน ติดตามการทำงาน of นักเรียนทุกระยะ และให้คำแนะนำ ช่วยเหลือเมื่อจำเป็น
- 1.3 ให้โอกาสนักเรียนได้แสดงผลงานของตนในโอกาสต่าง ๆ ตามความเหมาะสม และผลประเมินการทำงาน of นักเรียนทุกคาบ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการทำงาน of นักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

- 2.1 ควรพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิด ที่ใช้ในการเขียนโฆษณารูปแบบต่าง ๆ
- 2.2 ควรพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิด

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการกลุ่ม โดยใช้แผนผังความคิดมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.30 / 87.91 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ นักเรียนที่เรียน

ด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น พบว่า เมื่อนักเรียนได้ฝึกอย่างสม่ำเสมอจะเกิดความคิดไตร่ตรองตามลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายากและมีวิสัยทัศน์ในการคิด นำไปสู่การคิดแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีระเบียบขั้นตอนและมีความต่อเนื่องนักเรียนมีความสนุกสนานในการเรียนรู้ สามารถสร้างสรรค์ผลงาน การเขียนเชิงสร้างสรรค์นำเสนอได้โดยนำหลักการสร้างสรรค์ที่ครูแนะนำไปสร้างเป็นของตนเองได้อย่างน่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน และนักเรียนมีความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนจะสามารถเห็นความแตกต่างและเข้าใจได้มากขึ้น โดยสรุปแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้แผนผังความคิดมีประสิทธิภาพเหมาะสม ทำให้นักเรียนมีความรู้ในทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในการเขียนดีขึ้น จึงควรสนับสนุนให้ครูนำกระบวนการกลุ่มและแผนผังความคิดไปใช้เพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] พองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ. (2550). ศิลปะการเขียนอย่างมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- [2] อัจฉรา ชิวพันธ์. (2552). กิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในชั้นประถมศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- [3] ถวัลย์ มาศจรัส. (2552). การเขียนเชิงสร้างสรรค์เพื่อการศึกษาและอาชีพ. กรุงเทพฯ: อักษร.
- [4] กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- [5] กิ่งกาญจน์ สิริสุคนธ์. (2552). มาตรฐานการประกันคุณภาพ. สืบค้นเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2560, จาก <http://academic.rmutsv.ac.th/sites/academic.rmutsv.ac.th/files/05.pdf>
- [6] ศิวกานต์ ปทุมสูตร. (2548). การเขียนสร้างสรรค์ไม่ยากอะไรเลย. กรุงเทพฯ : นวสาสน์การพิมพ์.
- [7] สมชัย ปันงาม. (2552). Mind Map. สืบค้นเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2560, จาก <http://school.obec.go.th/huakanlan/mindmmap.pdf>.
- [8] บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.
- [9] ชนาธิป พรกุล. (2554). การสอนกระบวนการคิดทฤษฎีและการนำไปใช้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วีพริ้นท์.
- [10] SEEMALANON1212. (2556). ทฤษฎีกระบวนการกลุ่ม (GROUP PROCESS). สืบค้นเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2560, จาก <https://seemalanonech.wordpress.com/2013>.
- [11] สมศักดิ์ อัมพรวิสิทธิ์โสภณ. (2551). วิวิธภาษาและวรรณคดีวิจักษ์ ม.1 ช่วงชั้นที่ 3. กรุงเทพฯ : ภูมิบัณฑิต.
- [12] ประชุมพร สุวรรณตรา. (2551). การเขียนแบบสร้างสรรค์. ขอนแก่น: ภาควิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [13] ทิศนา แหมมณี. (2551). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.